

DRUŠTVO
DEFEKTOLOGOV
SLOVENIJE

SEKCIJA
MVO

ptički

1.

brez

gnezda

VSEBINA	STRAN
Glasilu na pot	2
Veliki dogodek v dekliskem vzgajališču v Višnji gori	3
Gledanje televizije v vzgojnem zavodu Frana Milčinskega v Smledniku	4
Katarza	10
Poročilo o prvih treh sejah sekcije	12
Osnutek poslovnika	14

Prvo številko glasila "Ptički brez gnezda" so
pripravili: Metka Lokovšek, Franc Ravnikar,
Ivan Skoflek, Janez Vivod

Ovitek: ak.slikar Josip Gorinsek

Prosimo, da prispevke za naslednje številke posiljate
tov. Metki Lokovšek - Dom Malci Beličeve, Ljubljana,
Zavetniška 5,

V Ljubljani, marca 1975.

GLASILU NA POT

"Ptčki brez gnezda" so pred nami. Morda so za začetek se bolj skromni. Osnovni namen našega glasila je, da bi se strokovni delavci v vzgojnih zavodih seznanili s problematiko, ki jo srečujemo pri našem vsakdanjem delu. Menimo, da bo izmenjava izkušenj kori bila vzgojiteljem, učiteljem, psihologom, socialnim delavcem, zdravstvenim službam, kakor tudi ostalim, ki delajo na tem področju.

Pobuda za izdajo stanovskega glasila je prišla prav od naših strokovnih delavcev, ki so se zadnji čas srečali na strokovnih seminarjih. To pobudo pa skuša s pričujočo prvo številko realizirati Sekcija strokovnih delavcev v vzgojnih zavodih.

Ker je bil Fran Milčinski pobudnik humanega in nasploh drugačnega obravnavanja otrok in mladostnikov, ni naključje, da smo naslov našega glasila povzeli po njegovem delu.

Morda pa smo včasih tudi mi "ptčki brez gnezda", saj smo razkropljeni po vsej naši ožji domovini in prevale poznamo drug drugega.

Naše izkušnje in problemi, ki jih vsak dan bolj ali manj uspešno rešujemo, so vsekakor dokaz, da delo v vzgojnih zavodih, kljub nekaterim težavam, napreduje in gre v korak s časom.

Če bo vse to iz našega dela in življenja se napisano, bo resnično angažiranost prav gotovo začutil vsak strokovni delavec v naših zavodih.

Prva številka ima v glavnem le bolj informativen namen. Za eno naslednjih izdaj želimo posvetiti pregledu strokovne literature iz našega področja in prepričani smo, da bo koristno služilo slehernemu od nas.

Vsebinsko in oblikovno bomo to naše glasilo lahko pripravili bolj pestro le z vašo pomočjo in sodelovanjem. Tudi prispevki iz življenja in čela naših varovancev bodo dobrodošli.

Predvidevamo, da bi za začetek PTČKI BREZ GNEZDA izšli pet krat letno. Želimo pa si, da bi bil s svojimi prispevki zastopan prav vsak zavod. Le tako bomo lahko rekli, da je to naše stanovsko glasilo.

Ne postavljamo si preveč ambicioznih ciljev, vendar pa so te naše misli in želje iskrene. Najbolj pa si nevede smejaj z vami želimo, da bi PTČKI BREZ GNEZDA - GLASILO STROKOVNIH DELAVCEV V VZGOJNIH ZAVODIH POSTALI res naši in bi pogumno utirali pot v vzgojne zavode, kakor tudi postopoma v široko slovensko javnost.

VELIKI DOGODEK V DEKLISKEM VZGAJALISCU V VISNJI GORI

Prejšnji petek smo gostje skupaj z dekleti in osebjem dekliskega vzgajališča v Visnji gori odprli nove delavniške prostore za dekleta in stanovanjski objekt za delavce vzgajališča. Na prvi pogled morda nič posebnega, pa vendar smo vsi pristoni dozivljali to otvoritev kot nekaj posebnega, izjemnega.

Odkod ta posebnost in izjemnost?

Vse do nedavnega je bila naša slovenska strokovna in širša družbena javnost kar nekam zaskrbljena nad življenjskimi perspektivami tega vzgajališča, saj bi moralo predstavljati v sistemu naših vzgojnih zavodov za usposabljanje deklet eno izmed trdnih temeljnih resocializacijskih središč. Pa vendar je bila ta zaskrbljenost rahlo preuranjena. Temeljila je na nepopolnih "diagnozah" in "prognozah". Premalo je upoštevala življenjsko trdoživost in ustvarjalno sposobnost sedanje delovne skupnosti tega zavoda, mladih, življenja prepornih in pomoči potrebnih deklet in njihovih odraslih vzgojnih svetovalcev. Le-ti vedo, kaj hočejo. Ob tem slovesnem srečanju smo jih v polni meri začutili, saj so nam prepričevalno odprli vizijo njihovega jutrisnjega dne.

Res je, zavod deluje že polnih 27 let. Toda celih 20 let ljudje v njem niso mogli stopiti izza njegovih zidov in ga odpreti navzven. Resnično je delal v tako neugodnih materialnih in kadrovskih pogojih, da jim to ni uspevalo. Z velikimi težavami so zmogli le sprotna obnovitvena in vzdrževalna dela. Po dobrih 20 letih pa so se streznili in krepko stopili na lastne noge. Zaradi pomanjkanja in fluktuacije strokovnega kadra so v letu 1969 prvič v zavodski zgodovini pričeli z večjo akcijo, z novogradnjo stanovanj za delavce. Pri tem pa niso ostali. Akcijo so nadaljevali in njihovega konca se danes ne vidijo. Pričeli so z generalno adaptacijo zavodskih prostorov, z napeljavo centralne kurjave, z ureditvijo sodobnih sanitarij in z graditvijo nove kanalizacije. Na to so sledili: odkup zasebne nedograjene hiše, ureditev igrišč za kosarko, odbojko in roket, dograditev odkupljene hiše, v kateri so pridobili za delavce dvoje družinskih stanovanj in eno garsonjero; nadaljnja adaptacija zavoda, pri čemer so zelo domiselno sezidali, sicer majhno, toda lepo, svetlo in moderno urejeno konfekcijsko delavnico, v kateri bodo dekleta doživljala vzorec sodobnega proizvodnega dela in jim pomenila zelo močan vzgojni faktor.

V zavodu mislijo na vse, na dekleta in na odrasle, t.j. na potrebe zavoda, pa tudi na potrebe visnjegorske krajevne

skupnosti. Za dekleta načrtujejo razširitev poklicne šole in učnih delavnic (razširitev poklicnih možnosti) ter zgraditev telovadnice, ki bo v neposredni bližini zavoda in bo služila tudi potrebam krajanov visnjegorske krajevne skupnosti. S tem bo zavod dokončno pretrgal ozke zavodske okvire in se integriral v krajevno skupnost kot močan in enakovreden gospodarsko-kulturni faktor. Velik blazilec fluktuacije delavcev zavoda pa predstavlja njihovih deset stanovanjskih enot, ki so jih doslej uspeli zgraditi.

To je le en del tistega, kar je goste prijetno prevzelo ob tem zavodskem prazniku. Drugi del, ki je posledica prvega, zadeva zavodsko vzdušje, lepe medsebojne odnose in ostale vzgojnoizobraževalne ter terapevtske činitelje, ki so bili ta dan živo prisotni in ki so tudi posledica že nekaj časa na novo uveljavljenega vzgojno-terapevtskega tretmana. Začutili smo, da v zavodu tudi po strokovni plati veliko razmišlja--jo in so napravili ne majhen napredek. Prav vspodbudno nas je presenetilo njihovo prepričanje, od katerega ne kanijo odstopiti, kot je dejal direktor vzgojnega zavoda tov. Lojka, "da človek kot zgodovinsko, generično bitje samoustvarjeno preko dela in družbenosti ne more polno doživeti niti svoje ontogeneze brez ustvarjalnega dela. Prav proces dela in komunikacije med ljudmi največ doprineseta, da pride do zavestnega odnosa individuumu do stvari in ljudi okrog sebe, da doživi svojo individualno integriteto in družbeno povezanost z drugimi. Sele, ko se socialne norme in standardi skozi prakso asimilirajo tako, da postanejo potreba človeka po drugem človeku in po skupnosti, je proces socializacije deloma končan."

Ob tej priložnosti so nam gojenke ob nadvse uspelim kulturnem zabavnem programu razgrnile cel kup zares okusno izdelanih oblačil na način "prave" modne revije.

Od zavodskih ljudi smo se poslovili z globokimi vtisi in razmišljanji, prav nič pa zaskrbljeni.

Ciril Brezovec

GLEĐANJE TELEVIZIJE V VZGOJNEM ZAVODU FRANA MILSINSKEGA V SMLEDNIKU

1. Uvod

Vprasanje gledanja televizije je bilo zadnja leta večkrat omenjeno s strani posameznih strokovnih delavcev in to v tem smislu, da gojenci pogostokrat gledajo program pozno v noč, da gledajo oddaje, ki za njih niso primerne, da so zaradi tega v dopoldanskem času zaspani in zaposleni s predavanjem

vsebine filmov, da je že tako nizka koncentracija zaradi tega zmanjšana itd. Nočni vzgojitelji so vpisovali mnoge pripombe glede samega reda pri gledanju in druge. Končno je bilo to vprašanje dano v pretres strokovni skupini zavoda, ki me je na zadnjem sestanku zadolžila, da pripravim nekaj misli.

2. Dosedanja praksa

Do leta 1967 smo imeli v zavodu samo en TV sprejemnik v posebni sobi. Vzgojitelji so planirali gledanje zanimivih oddaj za vse gojence vzgojne skupine, sicer pa je bilo podaljšano zaradi aktualnosti TV dnevnika. Leta 1967 smo opremili vse vzgojne skupine s TV sprejemniki. Sprejet je bil tudi sklep, da mora biti vzgojitelj pri gojencih, če že dovoli gledanje po 21. uri, kar je bilo dovoljeno enkrat na teden.

Pri pregledu knjig nočne vzgojne službe od 28/12-1971 do 26/10-1974 sem ugotovil, da so gledali gojenci pozne večerne oddaje povprečno vsak drugi dan. Ker pa je več vpisov v nočni knjigi pomenjkljivih, je ta frekvenca se malo višja. Večkrat posamezni redni vzgojitelji niso zabeležili, da gojenci gledajo televizijo, nočni vzgojitelj pa je zapisal, da "so vse skupine gledale TV program". Sicer pa tozadevno beleženje ni bila stroga obveza, zato lahko brez zadržkov sklepam, da so gojenci gledali program še večkrat po 21. uri.

Od 1. oktobra 1974 do 26. okt. 1974 so gledali gojenci TV program po času za nočni počitek skoraj vsak večer (točno: na 1,2 večera).

V jeseni 1973 je na to opozoril tudi takratni vodja sole v zavodu. Na sestanku strokovnega zbora je bilo sklenjeno, da se gledanje televizije po 21. uri ukine, dokler se to vprašanje natančno ne obdela. Ta sklep ni bil izvršen.

3. Kratka obrazložitev nekaterih pripomb:

a) Gojenci potrebujejo 9 - 10 ur spanja dnevno. Če gledajo TV program pozno v noč, tej osnovni potrebi ne more biti zadovoljeno. Seveda vprašanje spanja ali nespanja ni odvisno samo od tega. K motenemu spanju pripomorejo še drugi faktorji: gojenci se v posteljah pogovarjajo in polemizirajo, izvajajo razne igrice, kadijo, načrtujejo in izvajajo razne avanture, poslušajo glasbo, vzgojitelji budijo enuretike, delijo zdravila, tudi neposredna okolica je hrupna itd.

Za razliko od "normalnih" imajo mnogi naši gojenci že sicer motnje spanja, posebno tisti z MCD, kar moramo v najbolj izrazitih primerih zdraviti tudi z medikamenti.

Posamezni delavci so bili ali pa so še mnenja, da gojenci tako in tako dolgo ne zaspijo in je vseeno ali pa še boljše, če gledajo televizijo, potem pa zelo hitro zaspijo. Res je,

da je človek bolj zaspan ob 23. uri kot pa ob 21. uri (ob nespremenjenih ostalih faktorjih) in potem prej zaspi. V našem primeru, ko gre za mladino z MVO, pa to vprašanje ni tako enostavno, posebno ne v primerih, ko gledajo pred spanjem napete prizore s pustolovsko, kriminalno, erotično ali sportno vsebino, kateri sledi močno podživiljanje posameznih scen. Gojencem smo dolžni nuditi vse pomoče za pravo mero kvalitete spanja. Kako in kdaj bodo zaspali in kaksno bo njihovo spanje, je vprašanje, ki ga ne moremo reševati z močno televizijsko hrano, ker s tem spanje v bistvu siromasimo.

b) Nemirne in slabo prespane noči zmanjšujejo že tako šibko koncentracijo in storilnost gojencev pri pouku. Posledice pa se opazijo že pri vstajanju: težko vstajajo, so utrujeni, tožijo o slabem počutju, ki je lahko namisljeno ali resnično itd. Če so gledali prejšnji večer film, želijo debatirati o njegovi vsebini tudi pri pouku, ta vsebina jih namreč še v polni meri okupira, zato ne morejo sodelovati, če so pri tem še opominjani, izbije to sodu dno, je konflikt, ki ima spet posledice in to je circulus vitiosus.

c) Kaj gojenci vse gledajo na televiziji?

Mirno lahko trdim, da je to vprašanje v zavodu šibka točka. Gledajo pač tisto, kar želijo. Pripomba velja za gledanje nekaterih neprimernih filmov, polnih poceni seksa in nesmiselnega nasilja, velja pa tudi za negledanje nekaterih oddaj informacijskega, kulturnega, patriotskega ali pa estetskega značaja. Pri tem mislim na organizirano gledanje vseh gojencev vzgojne skupine. Vse to je stvar programiranja vzgojnega dela. Pred dnevi so pripravljali gojenci ilegalno gledanje prenosa bokarskega dvoboja za naslov absolutnega svetovnega prvaka v zgodnjih jutranjih urah. Močnega interesa za ta prenos verjetno nismo videli ali organizirali. Čeprav je tudi boks ena sama grobost in kupčija, je bil omenjeni dvoboj predmet izjemnega zanimanja svetovne javnosti, zato bi se lahko naredila izjema in bi organizirali ogled.

d) Kultura gledanja televizije.

V nočnih knjigah je več pripomb na to temo, gojenci kadijo med gledanjem, za njimi ostane polno ogorkov in pepela, ostanke hrane; pohistvo je razmetano, med gledanjem ležijo, pri našajo posteljnino, preveč glasni sprejemniki in podobno

e) Televizija moti gojence, ki so odsli prej spat:

Iz dokumentacije je razvidno, da so gledali TV program vsi gojenci samo v polovici primerov, sicer pa so gledali samo nekateri gojenci, včasih samo dva. V tem primeru imajo gojenci, ki so odsli spat, zelo moten počitek zaradi:

- glasnosti sprejemnika,
- komentarjev gledalcev,
- izbruhov smeha ali začudenja gledalcev,
- sprehajanja, prižiganja luči med pavzami,
- prihoda v spalnico po končanem gledanju, prižiganja luči, komentiranja (da je bil film v redu ali zanič hočejo povedati tudi tistim, ki spijo),
- načrtnega bujenja od gledalcev in izvajanja raznih drugih domislic.

4. Pomen televizije

Televizija lahko odigra pomembno vlogo pri učnovzgojnem procesu. Te vloge ne smemo podcenjevati, pa tudi ne precenjevati. Otrokom širi obzorje, jih uči in nudi obilico snovi za vzpostavljanje bolj živahnih in bogatih socialnih kontaktov. Otrok, ki nima možnosti gledati televizijo, je slabše opremljen za kontaktiranje z vrstniki.

Televizija vzgaja srce in okus, lahko pa ga tudi kvari.

5. Koliko gledanja televizije?

Na to vprašanje je treba odgovoriti v okviru hišnega reda in tedenskega programa vzgojnega dela, katerega sestavni del je tudi gledanje televizije.

Dr. HAIM G. GINOTT omenja nekatere starše, ki so mnenja, da je treba televizijo jemati kot zdravilo: ob določenem času in prepisanih dozah. Isti avtor omenja članek z naslovom Utrujeni otroci, ki je izšel v Time magazinu. Otroška zdravnik v dveh važnih ameriških zrakoplovnih oporiščih sta bila presenečena nad velikim številom majhnih otrok (od 3 do 12 let), ki so trpeli zaradi kronične utrujenosti, glavobola, nespečnosti, vzemirjenega želodca in bruhanja. Za te simptome nista mogla najti nobenih resnih vzrokov. Po vztrajnem poizvedovanju pri starših sta ugotovila, da ti otroci izredno veliko časa presedijo pred televizijo: 3 do 6 ur med tednem in 6 do 9 ur ob sobotah in nedeljah. Zdravljenje je bilo radikalno in učinkovito: nič več televizije. Kjer so se terapije držali, so simptomi izginili, kjer pa ne, so ostali."

KATJA BOH pravi, da televizija manj privlači tiste otroke, ki imajo široko razvite interese, ki so aktivnejši, ki se radi ukvarjajo s športom, s konjički, in se radi igrajo na prostem. Otrok z MVC pa se bo verjetno uvrstil med gledalce, ki čez mero gledajo televizijo, kar je potem eno od znamenj njegove neprilagojenosti.

Ker so nasi gojenci intencionalno zavrti, je večji interes za gledanje televizije razumljiv. Naša naloga pa je, da ob

tem ne zanemarjamo drugih, bolj aktivnih oblik vzgojnega dela, ki so izrednega pomena za resocializacijo. Pri tem mislim na izvensolske aktivnosti - krožke, na delovne akcije, sportne in druge igre, dnevne sprehode, izlete, redne sestanke, vzgojne ure, terapevtske piknike itd. Brezdelju, ki je nevarno kotišče vsega slabega, bi morali napovedati vojno na celi fronti. Clovek se je razvil do tako visoke stopnje samo s trdim delom in tudi mi bomo pri svojem izredno pomembnem delu zeli uspeh, če se bomo tega zavedali, pa tudi v tej smeri prizadevali. Več pozornosti in časa bi morali posvetiti aktivnotim, ki zahtevajo fizični napor, s tem pa bi poskrbeli za sproščanje energije, s katero so gojenci nabiti do eksplozivnosti. X

6. Selekcija

Pri izbiri oddaj je treba upoštevati interes večine gojencev in zahteve vzgojnega programa. Zato bomo planirali za gledanje tudi tiste oddaje, ki se jim gojenci ponavadi izmikajo, imajo pa te oddaje poučni značaj, etično in estetsko vrednost, splošno kulturni, idejni, obrambni značaj in drugi.

Danes je še posebno aktualna idejno politična vzgojna. Naloga pedagoskih delavcev je pri tej vzgoji se posebej poudarjena. Televizija nam bo pri tem pomemben pripomoček. Studija VDS Zagreb je tudi na tem področju pokazala pomembne razlike med "našo" in "normalno" populacijo v stališčih in prepričanju. Mladina z MVO izkazuje več karakteristik tako imenovane skeptične generacije. Zato se postavlja zahteva po angažiranju tudi nam, ki smo odgovorni za moralni in idejnopolično formiranje gojencev.

Gojenci naj gledajo oddaje, ki učijo, vzgajajo okus in srce, odtegnimo pa jih od poplave propagande, nasilja in razne lahkotne, ničvredne šare.

KATJA BOH navaja: "Uporabljati televizijo zato, da bi potolazili, umirili ali zaposlili svoje otroke, ni prav, ker so zato drugačni vzgojni ukrepi."

Predmet posebnega interesa mladine z MVO so igrani filmi. Naši gojenci so bili redni obiskovalci kinopredstav, najbolj sigurni odjemalci tovrstne hrane (kinomanija). Zaradi neurejenih domačih razmer so se pač pogosteje zatekali v svet domisljije in fantazije, ki ga nudi film. Z denarjem za vetopnice so se zalagali na več načinov, tudi na nedovoljen način.

Večina gojencev nasega zavoda odhaja ob sobotah domov in gredo tudi v kino. Kako vpliva film na mladino z MVO?

PETAR VEKLIČ navaja, da "atmosfera razkošja in sijaja v nekaterih filmih vpliva na ostvarjanje lažne slike o življenju.

Grobost, agresivnost, zločin in strah pa lahko vzpodbudi pri mladincu njegove latentne agresivne sile."

Po mnenju istega avtorja ima film največji vpliv na lažje slučaje mentalne retardiranosti (debile in mejne), ker sprejemajo filme za življenjsko resnico, pa tudi stališča glavnih igralcev nekritično osvojijo.

TITO je dejal: "Film mora biti eden od zelo važnih faktorjev pri vzgoji naše mladine. Gledati moramo na njegovo vzgojno vlogo."

Dr. Miroslav Vrabeč pravi: "Stihijski in nekontroliran stik (brez vodstva) mladine z igranim filmom preprečuje, da bi prišle učnovzgojne vrednote filma do popolnega pedagoškega izraza, še več, v takih primerih je lahko vpliv filma negativen." In dalje: "Samo kritični duh lahko najde v filmskem izkustvu priliko za osebno bogatenje."

Ne bo odveč, če v zvezi s tem omenim, da so mentalne sposobnosti večine naših gojencev precej nizke.

Ker so filmi dobri in slabi, bi morali to pri programiranju upoštevati. S filmsko vzgojo pa bi morali oblikovati filmsko kulturo in okus.

Dr. M. Vrabeč omenja dvojni pomen filmske vzgoje

- a) vzgoja za film oziroma za ekran,
- b) vzgoja s pomočjo filma oziroma ekrana.

V zvezi z gledanjem filma bi bilo potrebno upoštevati sledeče:

- a) izbira filma. Vzgojitelj mora biti vsaj v grobem seznanjen z njegovo vsebino.
- b) Kratak pogovor pred gledanjem: opozorimo na vsebino, glavne junake, avtorja, na kaj naj obračajo pozornost pri gledanju, na namen gledanja in podobno.
- c) Pojasnila med gledanjem samo v nujnih primerih.
- d) Razgovor po končanem gledanju in zaključek o bistvenih komponentah.

7. Nekaj časa je bila praksa (ne vem, če je še sedaj), da so lahko gledali TV po 21. uri samo gojenci, ki so to "zaslužili". To pa je povzročalo tudi težave, ker nočni vzgojitelj ne more biti prisoten pri vseh skupinah, gojenci pa so to izkorisčali: prihajali so iz spalnice tudi tisti s prepovedjo in gledali, ko je prišel nočni, so zdirjali v spalnico ali pa so se potuhnili itd., kar je povzročalo nemir. Te oblika stimulacije bi bila izvedljiva le ob prisotnosti rednega vzgojitelja v skupini, vendar se zanjo ne navdušujem, iz razlogov, ki so opisani pod točko 3/e.

Bolj primerno se mi zdi, da nagradimo z gledanjem TV ali kinofilmom skupino kot celoto, če je sorazmerno dobro funkcionirala.

8. Programiranje gledanja televizije

Na podlagi TV programa za naslednji teden se vzgojitelji odločita za oddaje, za katere menita, da bodo odigrale tisto vlogo v prevzgojnem procesu, ki bi jo na drug način bilo težko ali nemogoče doseči. Pri tem sodelujejo tudi gojenci. Pomembno je, da urnik gledanja televizije ni preobsiver, kar bi slo na račun aktivnih oblik vzgojnega dela. Upoštevati je treba hišni red.

9. Tehnični napotki:

- a) Pravilna oddaljenost 5 - 7 dolžin ekrana,
- b) Ne premočna luč za ali pred ekranom (ne v temi).

10. Predlogi:

1. Gledanje televizije naj bo programirano.
2. Gledanje po 20,45. uri naj bo ob prisotnosti rednih vzgojiteljev, ki so garancija za kulturo gledanja in vzgojni efekt. Razen sobote bi eventuelno prišlo to v postev se enkrat med tednom. O tem naj se odloči strokovna skupina.

X - Opomba k tč. 5

Posebna študija Vis.def.šole v Zagrebu je pokazala omejeno in siromasno vsebino interesov otrok z MVO in se zato poudarja potreba po razširitvi interesov z različnimi konkretnimi oblikami dela v vzgojnih zavodih.

Miha Pajk, Prof.def.

KATARZA

Za Agato sme menili, da se je osebno za toliko uredila, da ji lahko že iščemo službo in jo pripravljamo na odpust iz zavoda.

Neke nedelje, ko je imela prost izhod, ga je polomila. Zaneslo jo je. S prvim, ki jo je nagovoril, je šla. Ni ga poznala, le to je vedela, ^{da} je Jože. V zavod se je vrnila proti jutru, vse nasmejane, rahlo vinjena; ljubezenska noč se ji je zrcalila na blestečem obrazu, v voljnem telesu.

Zanosila je. Joj, koliko solza, koliko bridkih, občitajočih besed: "Ubila se bom! Ne maram imeti otroka! Le kje je ta prokleti Jože, da bi ga popljuvala, da bi mu izpraskala obraz? Pomagajte mi, da se rešim otroka! Ubila bom sebe in njega. Le kam naj ga dam? Nič ne zaslužim, nič nimam, nič ne znam! Se stanovati nimam kje! Domov se morem: Mama bi me spodila za zmeraj! Preklela bi me! Ne vem drugače, le ubijem se lahko!"

Agata ni hotela ne jesti, niti ni spala, le jokala je, vzdihovala in klela.

Zaprosili smo zdravniško komisijo. Zaradi mladostnosti in težkih socialnih prilik so ji pomagali.

Ker nora je bila od veselja, ko je prišla iz bolnice. Rinili smo jo v posteljo, se bali zanjo. Ona pa nič. Plesala je, se smejala, pela, vse objemala in poljubovala.

Obiskala jo je mama, verna kmečka žena. Strla je njeno veselje. Z očitki ji je zbudila vest ter jo obremenila z grehom. Agata je zapustila v potokih solza.

Zdaj se je vse spremenilo. Agata ni več pela, ne plesala, loputala je z vrati, na nas so letele pikre besede, pogleda nikomur še privoščila ni.

Dustili smo jo, da sama v sebi poravnava račun, da dozori za razgovor, za razumevanje sebe in nas.

Čas je opravil svoje. Mamine besede, obsodbe so izgubljale na ceni. Niti je ni več obiskala, saj so bile njune osebne vezi že zdavnaj močno natrgane. Nas pa je še vedno rabila, saj je želela, da ji pomagamo urediti življenje.

Nekega popoldneva je nepričakovano prišla k meni. Pogovarjali sve se to in ono, same vsakdanje stvari. Nič ji nisem pokazala, da so bili najini odnosi pravzaprav skaljeni. Pa je sama začela: "Tako mi je hudo. Ali bom sploh se lahko imela otroka? Zdaj se mi neprestano prikazuje in kar naprej mi očita, ker ga nisem marala!"

"Vem, Agata, da ti je hudo! Ves čas sem to vedela, le do tebe nisem mogla, ker si bila tako huda, tako vznemirjena. Ker je bil poseg strokovna, sem prepričana, da boš še imela otroka, samo to ti želim, da ga boš imela v času, ko si ga boš želela in si ga bo želel tudi njegov oče. Morda bi se rada se s kom o tem pomenila? Z naso psihologinjo?"

Prikimala je.

Pogovorila se je še z njo, pa še s socialno delavko. Ščasoma se je povsem potolažila in znova zazivila z nami.

Agata je kmalu odšla od nas. Vestno se je držala službe, nasla si je fanta ter se kmalu poročila. Presrečna je rodila deklico. Mi smo bili prvi, ki smo si jo smeli ogledati in jo vzeti v naročje.

Marija Brezovec

POROČILO O PRVIH TREH SEJAH SEKCIJE

Upravni odbor sekcije strokovnih delavcev za usposabljanje vedenjsko in osebnostno motenih otrok in mladostnikov sestavljajo naslednji člani:

1. VIVOD Janez, predsednik
2. FABIAN Anica, podpredsednik
3. MARTINOVIC Helena, blagajnik
4. LOKOVSEK Metka, tajnik

Člani pododbora so:

a) Pododbor za strokovna vprašanja

5. PAJK Miha, predsednik
6. LOSDORFER Stane
7. TRAMPUZ Dragan

b) Pododbor za finančna in organizacijska vprašanja

8. KNAPFELC Franjo, predsednik
9. LONČAR Senta
10. IVANČIČ Dragan

c) Pododbor za družabne prireditve

11. GUTNIK Janez
12. PUPIS Franc

Sekcija je imela v januarju in februarju 1975 tri seje.

PODOBORI SO SI ZADALI NASLEDNJE NALOGE:

1. PODOBOR ZA STROKOVNA VPRASANJA

- predavanje dr. Myschkerja v Izoli 6. in 7. marca 1975,
- posvetovanje o alkoholizmu in narkomaniji na Borlu, (septembra 1975)
- Grupni trening: začetni trening maja, nadaljevalni nov.,
- udeležba in sodelovanje na 8. heilpädagogischem kongressu v Innsbrucku, 5. do 7. maja 1975,
- ponovitev seminarja o novih izhodiščih obravnavanje otrok in mladostnikov z MVO, aprila 1975,
- ekskurzija: Reka, Lošinj, prva polovica junija 1975.

2. PODOBOR ZA FINANČNA IN ORGANIZACIJSKA VPRASANJA

- vključevanje strokovnih delavcev, ki že delajo v vzgojnih zavodih,
- vključevanje strokovnih delavcev, ki niso zaposleni v zavodih, vendar delajo z našo populacijo (socialni delavci, mladinski sodniki, delavci institutov, PA itd.),
- rešiti vprašanje neplačane članarine za leto 1973 in 1974 (do 6. marca),

- določitev članarine za leto 1975,
- urediti pristopne izjave o članstvu v sekciji (pri ustanovah),
- urediti poverjenstvo za Specijalno šolo,
- iskati izredna finančna sredstva ustanov in posameznikov za financiranje strokovnega dela sekcije.

3. PODODBOR ZA DRUZABNO REKREACIJSKE PRIREDITVE

Pri sestavljanju programa smo izhajali iz lastnih izkušenj. Ugotovili smo, da je delavcu v naših razmerah zelo potrebna sprostitev zaradi napornega dela. Zadalji smo si nalogo, da organiziramo nekaj takih sprostitvenih akcij, katerih namen naj bi bil tudi ta, da se поблиžje spoznamo in utrdimo naše prešibke vezi. Program naj bi bil izvedljiv v naslednjih treh področjih:

1. Na vsakem strokovnem srečanju (n.pr., na seminarjih), bo poleg strokovnega dela organiziran tudi družabni del, kjer naj bi sodelovalo čimveč članov. Posamezni vzgojni zavodi naj bi neobvezno prispevali programske točke (glasba, petje, humor, da o ostalih oblikah družabnega življenja ne govorimo). Prvi seminar bo 6. in 7. marca v Izoli. Na tem srečanju bo za ples in program poskrbel pododbor, zelo zaželeno pa bo tudi vaše sodelovanje.
2. Če do sedaj so se kolektivi vzgojnih domov med seboj obiskovali, občemer so poleg strokovnih spoznanj doživeli tudi kaj prijetnega in jim je to ostalo dolgo v spominu. Taki obiski naj bi se vnaprej še pomnožili. Predlagamo, da že na seminarju v Izoli navežete medsebojne stike in se konkretno dogovorite za razne oblike srečanj.
3. Ustanovljamo planinsko sekcijo delavcev vzgojnih domov. V to sekcijo naj bi se vključilo čimveč ljudi. Sestavili smo svojo interno planinsko transverzalo 5 vrhov. Član, ki se bo udeležil vseh skupno organiziranih in vodenih pohodov, bo na jesenskem srečanju sekcije prejel posebno planinsko plaketo. Program pohodov je naslednji:
 1. pohod - Cemseniška planina (27.4. ali 3.5.)
 2. pohod - Golica (predvidoma konec maja)
 3. pohod - Storžič (predv. konec julija)
 4. pohod - Triglav Kredarica (29. - 31. avgust)
 5. pohod - Snežnik (27., 28. september)

Datume in podrobne informacije pohodov vam bo posredoval odbor vsaj 10 dni prej. Vsak pohod bo trajal 2 do 3 dni. Član, ki se bo udeležil pohoda samo za en dan in bo pri tem vrh osvojil, bo pohod v celoti priznan. Povezimo pa vam, da bodo večeri v planinskih postojankah prav prijetni.

O s n u t e k

Na podlagi 15 člena pravil društva defektologov Slovenije odobrava republiški odbor naslednji

P O S L O V N I K

o delu sekcije strokovnih delavcev vzgojnih zavodov za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami vedenja in osebnosti Slovenije

I. SPLOSNE DOLOČBE

1. člen

Ta poslovnik podrobno urejuje delo sekcije in njenih organov.

2. člen

Organi sekcije so: občni zbor, upravni odbor.

3. člen

Delo sekcije se izvaja na sejah. Možne pa so tudi druge metode (dopisovanje, telef. konsultacije). Dokončni sklepi pa morajo biti oblikovani in sprejeti na seji.

II. OBCNI ZBOR

4. člen

Občni zbor je najvišji organ sekcije. Občni zbor je vsaki dve leti.

5. člen

Občni zbor je sklepčen, če je prisotnih najmanj polovica članov, sklep je veljaven, če zanj glasuje večina navzočih članov.

6. člen

Občni zbor opravlja zlasti naslednje naloge:

- obravnava temeljne probleme, sprejema sklepe in priporočila,
- sprejema poslovnik in druge splosne akte sekcije, dopolnitve in spremembe teh aktov,
- sprejema program dela, sekcije, finančni načrt in zaključno finančno poročilo sekcije.
- obravnava in ocenjuje delo upravnega odbora in drugih organov,
- voli in razresuje upravni odbor,
- voli in razresuje predsednika sekcije.

7. člen

Občni zbor je javen in mora biti dostopen vsem članom sekcije.

8. člen

O občnem zboru se piše zapisnik, ki ga overita dva overovalca zapisnika. Zapisnik sprejmejo vsi člani sekcije v 30 dneh po občnem zboru.

9. člen

Predsednik sekcije sklicuje občni zbor. Občni zbor mora sklicati tudi, če to zahteva ena tretjina članov. Če v 15 dneh po sprejetju zahteve predsednik sekcije ne skliče občnega zbora, ga skličejo predlagatelji, ki predlagajo tudi dnevni red.

10. člen

Predlog dnevnega reda pripravi upravni odbor sekcije. Ob razpravi ima vsak član sekcije pravico predlagati spremembo dnevnega reda. Dnevni red občnega zbora je sprejet, če zanj glasuje večina prisotnih članov.

11. člen

Občni zbor je reden, lahko pa je tudi izreden in to v pogojih, ki so navedeni v 9. členu tega poslovnika.

III. UPRAVNI ODBOR

12. člen

Upravni odbor je izvršilni organ sekcije. Upravni odbor ima 12 članov. Upravni odbor izvoli iz svoje sredine tajnika, blagajnika in predsednike pododborov oziroma komisij.

13. člen

Upravni odbor sekcije deluje in odloča na sejah. Upravni odbor je sklepčen, če je navzočih večina članov. Sklepi upravnega odbora so veljavno sprejeti, če je zanje glasovala večina navzočih članov.

14. člen

Seje UO so javne. O seji se piše zapisnik. Zapisnike piše tajnik sekcije. Zapisnik se dostavi članom UO najkasneje v 30 dneh po sestanku UO.

15. člen

Na seje UO se morajo povabiti tudi predstavniki RO DDS, ki pa na seji nimajo pravice glasovanja.

16. člen

Osnovne naloge UO so:

- pripravlja in izvršuje program sekcije,
- izvršuje sklepe in smernice občnega zbora sekcije,
- predlaga sklic občnega zbora in določi predlog dnevnega reda,
- obravnava važnejša vprašanja in sprejema sklepe, ki so pomembni za članstvo sekcije in jih posreduje pristojnim organom in organizacijam,
- predlaga letni program dela sekcije,

